

ESG i obveze i prilike u izvještavanju o održivosti

Adriana Grzunov, Odjel za
energetiku, zaštitu okoliša i
komunalno gospodarstvo HGK

28.03.2024.

Održivost – zašto nam je važna?

Jedan planet, ograničeni resursi i klimatske promjene

Problem

- # Planet na rubu zbog neodrživog i neograničenog rasta
- # Klimatske promjene sve izraženije uz disruptivne efekte na gospodarstvo
- # Razvoj je poistovjećen s rastom
- # Resursi su ograničeni – voda, zrak, energija, hrana
- # Profit ostvaruju kompanije koje zagađuju, a posljedice trpe svi

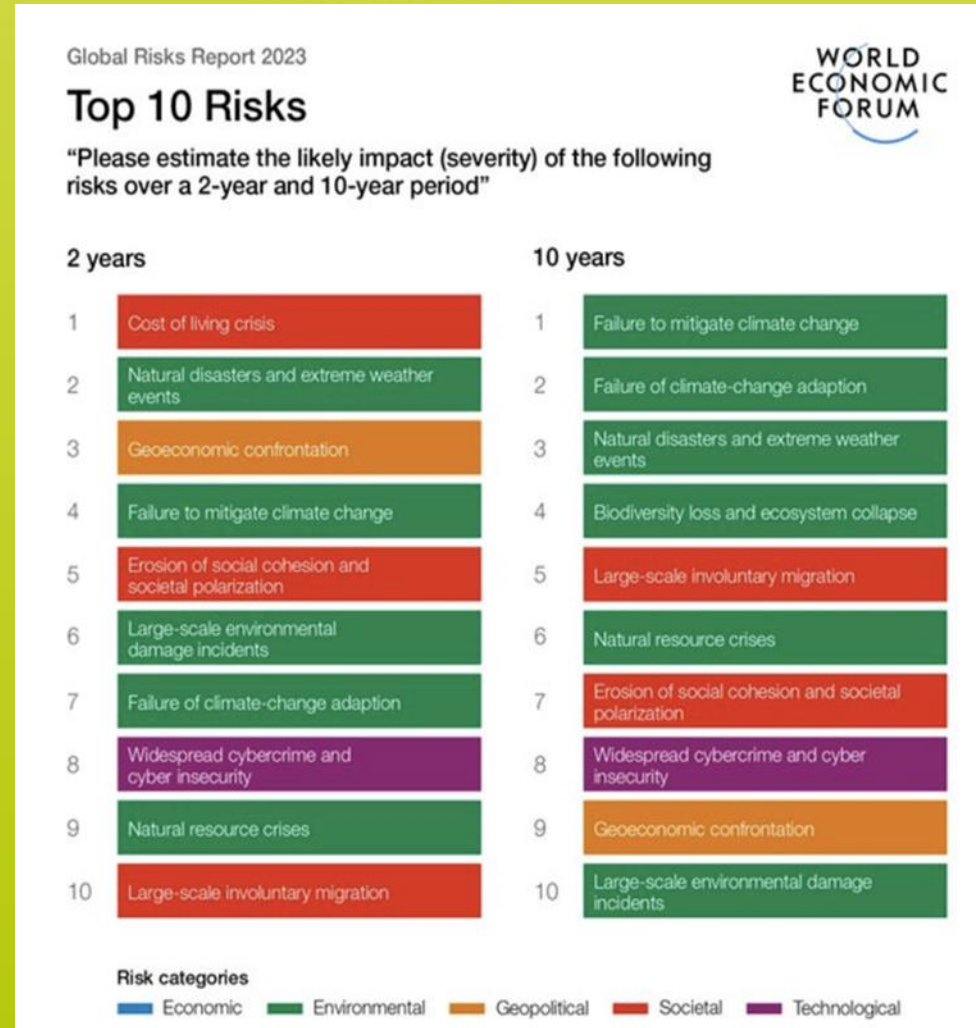
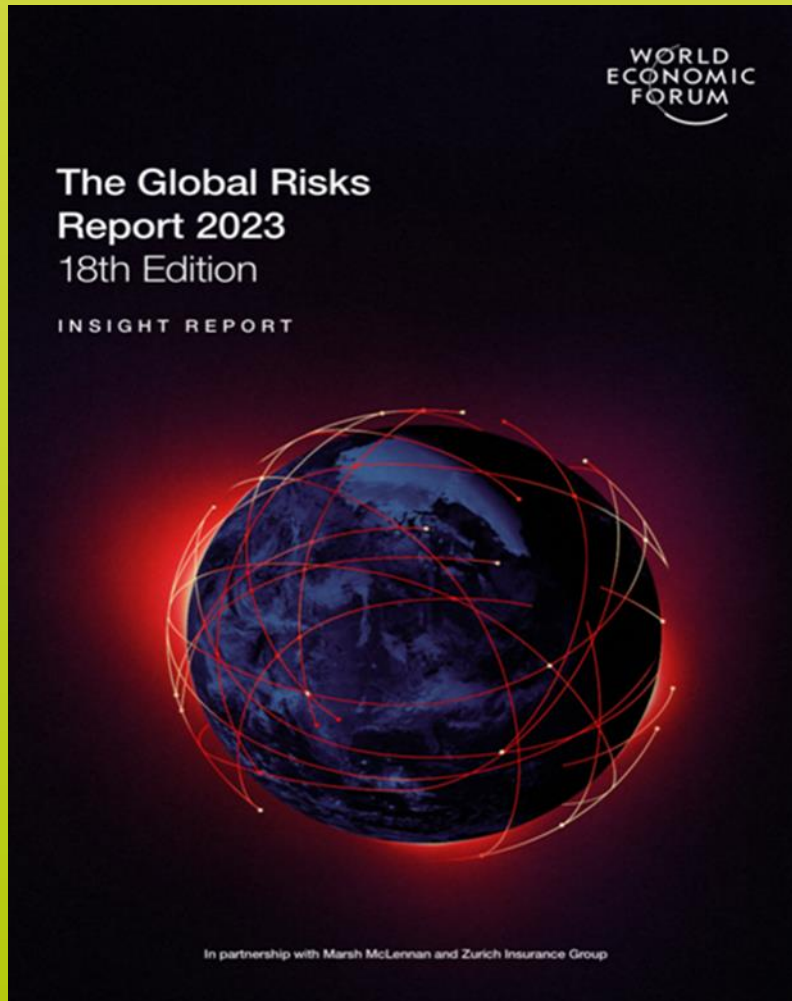

Rješenje

- # Balansiranje profita i održivosti na kratki i dugi rok
- # Novi ekonomski procesi, razvoj inovacija, promjena mindseta
- # Net Zero & Net Positive su nova misija održivog rasta i razvoja
- # **Održiva misija:** zadovoljiti potrebe današnjice bez ugrožavanja sposobnosti budućih generacija da zadovolje svoje potrebe.

WEF Global risk report 2023

Vrijeme je za promjene i stvaranje puta prema održivijem i otpornijem društvu

https://www3.weforum.org/docs/WEF_Global_Risks_Report_2023.pdf

Što je ESG i zašto je važan?

Tri stupa održivosti – (E) okolišni čimbenici, (S) socijalni i (G) upravljački

- ESG čimbenici – čimbenici koji poduzeće čine održivim kroz njegove društvene, okolišne obveze i obveze dobrog upravljanja, ne zanemarujući financijske aspekte
- Koriste se za procjenu učinka poduzeća ili entiteta u smislu održivosti i korporativne odgovornosti, a koriste ih investitori, analitičari i druge zainteresirane strane za procjenu utjecaja poduzeća na okoliš, društvo i njegovu upravljačku strukturu.

E - okolišni	S - socijalni	G- upravljački
fokusiran na procjenu načina na koji poduzeće rješava izazove okoliša i upravlja njima	kako poduzeće upravlja svojim odnosima sa zaposlenicima, kupcima, dobavljačima, lokalnim zajednicama i drugim društvenim akterima.	ocjenjuje strukturu i mehanizme upravljanja poduzećem, odnosno poslovno ponašanje
Npr. Energetska učinkovitost, gospodarenje otpadom, emisije stakleničkih plinova, korištenje OIE...	pravedna radna praksa, raznolikost i uključenost, zdravlje i sigurnost na radu, odnosi u zajednici i pozitivan društveni učinak	sastav upravnog odbora, transparentnost u objavljivanju informacija, upravljanje rizicima i mehanizmi interne kontrole

EU put prema održivosti

Svrha strateških smjernica je osigurati pravednu i uključivu tranziciju

Direktiva CSRD

Primjena CSRD Direktive odvijat će se kroz četiri faze do 2028.

Veliki poduzetnici koji su subjekti od javnog interesa i na datum bilance **prelaze kriterij prosječnog broja od 500 radnika** tijekom prethodne poslovne godine

Subjekti od javnog interesa koji su matično društvo velike grupe i na konsolidiranoj razini na datum bilance **prelaze kriterij od 500 radnika** tijekom prethodne poslovne godine

Mali i srednji poduzetnici čiji su vrijednosni papiri uvršteni na uređeno tržište, a koji **ne prelaze** granične vrijednosti za najmanje 2 od sljedeća 3 uvjeta:

- ukupna aktiva: **20 mil. EUR;**
- ukupni prihod: **40 mil. EUR;**
- **prosječan broj radnika** tijekom prethodne godine: **250**

(mikro poduzetnici isključeni)

izvješće za poslovnu godinu **koja počinje 1.1.2025.**

izvješće za poslovnu godinu **koja počinje 1.1.2024.**

izvješće za poslovnu godinu **koja počinje 1.1.2026.**

Svi ostali veliki poduzetnici i sva ostala matična društva velikih grupa koji zadovoljavaju **najmanje 2 od sljedeća 3 uvjeta:**

- ukupna aktiva > **20 mil. EUR;**
- ukupni prihod > **40 mil. EUR;**
- **prosječan broj radnika** tijekom prethodne godine > **250**

1. siječnja 2028. ili nakon toga datuma - za poduzetnike **iz trećih država** prema utvrđenim kriterijima (izvješćivanje u 2029. o podacima za 2028.)

Održivost – novosti u izvještavanju

Zakonodavni okvir izvještavanja o održivosti i EU Taksonomiji se kontinuirano nadopunjava uz ostale mehanizme za promjenu.

Mehanizmi za promjenu ponašanja

Obveze izvještavanja prema jedinstvenim standardima

Financijske institucije i održivo financiranje

Kaskadno spuštanje obveza kroz dobavljački lanac

Dubinska provjera

#Dvostruka materijalnost

ESG objave postaju obvezni dio izvješća posloводства

Moraju biti digitalno taggirani

Moraju biti revidirani (engl. limited assurance) od strane revizora ili nezavisnog pružatelja usluga provjere (nakon implementacije CSRD-a)

Sadržavaju detaljan prikaz izračuna prihoda, kapitalnih i operativnih troškova za taksonomski prihvatljive i neprihvatljive djelatnosti, te provedbu kriterija DNSH (ne čini značajnu štetu) i minimalne zaštitne mjere

ESRS - Europski standardi za izvješćivanje o održivosti

Cilj standarda je osigurati informacije o održivosti koje su usporedive, relevantne i koncizne.

Ovi standardi pružaju cjelokupne informacije o upravljanju, poslovnom modelu i strategiji; načinu upravljanja utjecajima, rizicima i prilikama (politike i aktivnosti) te kvantitativnim pokazateljima i ciljevima poduzeća.

- Objavljeno je 12 standarda za izvješćivanje o održivosti koji pokrivaju:
- **okolišne** (E1 – klimatske promjene, E2 – onečišćenje, E3 – voda, E4 – bioraznolikost i E5- cirkularna ekonomija)
- **društvene** (S1 – vlastita radna snaga, S2 – radnici u dobavljačkom lancu, S3 – pogođene zajednice, S4 – potrošači i krajnji korisnici)
- **upravljačke teme** (G1 – poslovno ponašanje)
- **ESRS 1 i ESRS 2** - tzv. presječni (engl. cross-cutting) i obvezni standardi koji se primjenjuju neovisno o ishodu dvostruke procjene materijalnosti (engl. double materiality assessment)
- EK odgodila rok za usvajanje sektorskih ESRS-ova za dvije godine

Dvostruka značajnost

Kako poslovanje tvrtke utječe na ljude i planet, ali i kako pitanja održivosti mogu utjecati na njihovu financijsku dobrobit

Značajnost (materijalnost) utjecaja:

uključuje sve utjecaje poslovnih aktivnosti poduzeća na dionike, uključujući utjecaje na društvo i okoliš

Financijska značajnost: uključuje sve vanjske utjecaje na održivost koji bi interno mogli utjecati na buduću profitabilnost. To može proizaći iz utjecaja i ovisnosti te utjecati na čimbenike koji doprinose vrijednosti poduzeća.

Lanac vrijednosti

Zašto je važno razumijevanje utjecaja lanca vrijednosti i relevantnih dionika?

- Identifikacija utjecaja, rizika i prilika na višim i nižim razinama lanca vrijednosti sastavni je dio postupka procjene značajnosti – CSRD i ESRS
- Prikupljanje podataka o pitanjima vezanim uz održivost u lancu vrijednosti izazov je za većinu tvrtki koje od svojih dobavljača traže da ih dostave.
- Kroz dobavljački lanac velikih sustav obaveze usklađivanja poslovanja se spušta i na male i srednje tvrtke
- Glavni učinci ili glavni rizici i prilike proizašli iz utjecaja ili ovisnosti poduzeća koje izvještava često javljaju u njegovim višim i/ili nižim razinama lanca vrijednosti, a ne u njegovom vlastitom poslovanju. Stoga bi fokusiranje na vlastito poslovanje dalo samo djelomičnu sliku utjecaja na ljude i okoliš povezane s aktivnostima, proizvodima i uslugama poduzetnika i ne bi omogućilo odgovarajuću identifikaciju rizika i prilika.

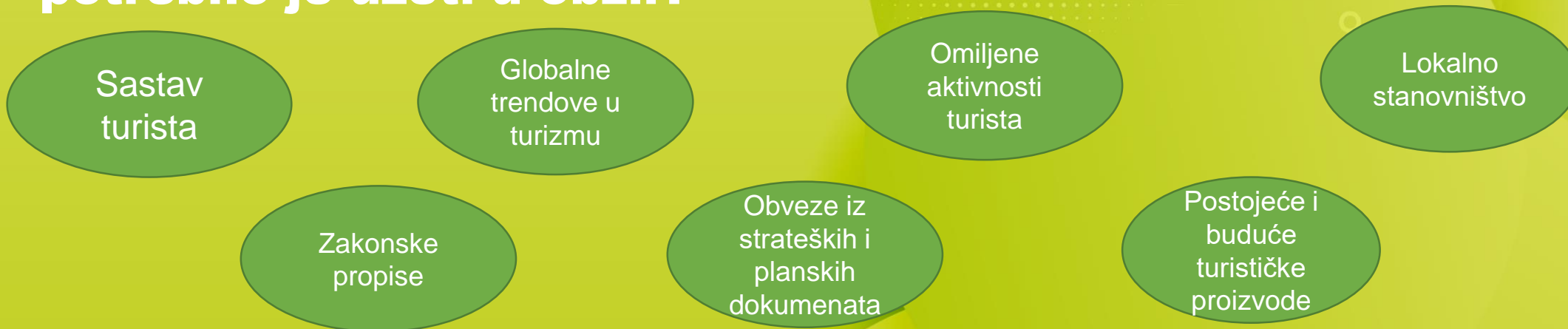
ESG strategija i izvješće o održivosti

Koje su prednosti izrade?

- Izgradnja održive korporativne kulture i povećanje reputacije
- Učinkovitija upravljačka strategija
- Poboljšane upravljanja čimbenicima održivosti s kojima se suočavaju, tj. ekološkim i društvenim, (zagađenje, zdravlje i sigurnost radne snage). Ovo će podržati njihov konkurentni rast i otpornost u kratkom, srednjem i dugoročnom razdoblju.
- Povećanje korporativne transparentnosti prema svim dionicima
- Povećano uključivanje i suradnja s ključnim dionicima - unapređenje konstruktivnog dijaloga sa svim dionicima
- privlačenje novih ulagača
- Zadovoljavanje zahtjeva za podacima od financijskih institucija i investitora, čime se pomaže poduzećima u njihovom pristupu financiranju i smanjuju se troškovi kapitala

Turizam i održivost

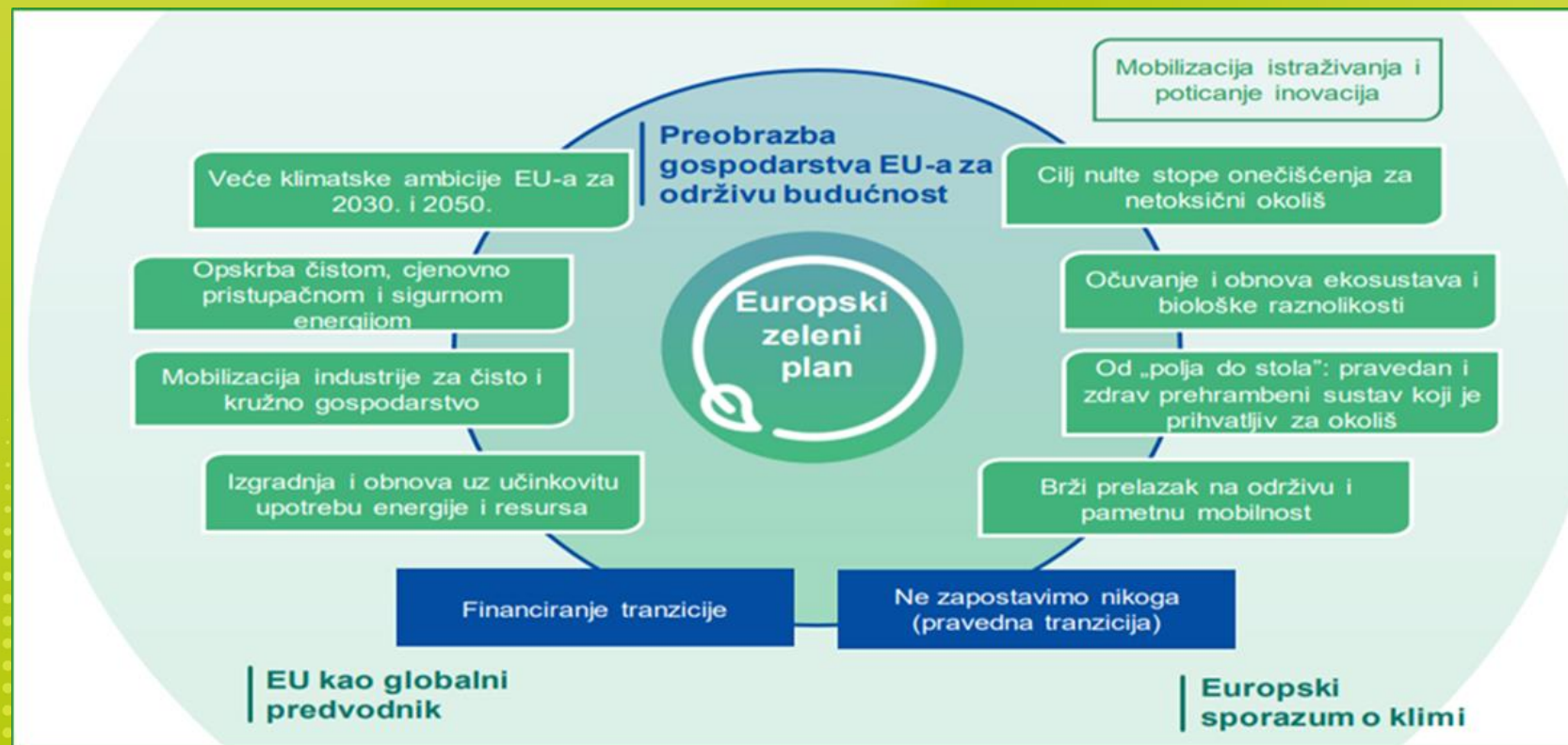
Za analizu postojećeg i budućeg utjecaja turizma na okoliš potrebno je uzeti u obzir:

Mogući utjecaji turizma na okoliš	Mogući utjecaji okoliša na turizam
Otpad na plažama	Utjecaj klimatskih promjena
Otpadne vode	Utjecaj promijenjenog sastava
Iscrpljivanje resursa	biološke raznolikosti
Onečišćenje zraka i klime	Nedostatak energije, energenata, hrane i
Onečišćenje mora	Kritičnih materijala zbog iscrpljenih resursa
Ugrožavanje biološke raznolikosti	Pad razine podzemnih voda
Ugrožavanje geološke raznolikosti...	

Povezanost turizma s drugim sektorima

► *Europski zeleni plan, EK 2019.*

HGK i održivost – teme i projekti

HGK je pokrenula niz inicijativa, programa i alata za odgovorno i održivo upravljanje kao podršku hrvatskim tvrtkama za održivost.

Specijalizirane radionice iz područja nefinancijskog izvještavanja, održivih financija i transformacijskog vodstva

1000 sudionika na 16 radionica od listopada 2022.

Konferencija koja je centralno događanje za pitanja o održivosti među ključnim dionicima

Svake godine okupi više od 300 sudionika

#Save the date: 9. i 10. 9. 2024.

Najnoviji oblik podrške hrvatskom poslovnom sektoru u razumijevanju održivosti i razvoju sveobuhvatnih planova održivosti na razini pojedinih tvrtki

ESG akademija HGK

ciklus radionica za edukaciju poslovnih subjekata o okolišnim, društvenim i upravljačkim (ESG) kriterijima

- HGK je u listopadu 2022. godine pokrenula ESG akademiju
- CILJ: promicanje i implementacija koncepta ESG (Environmental, Social, and Governance) u poslovnom svijetu
- Edukacijska platforma za cjelovitu edukaciju kako bi osnažili tvrtke u ESG procesima – interaktivne radionice, diskusije sa stručnjacima, Q&A
- Sljedeće radionice:
 - 16.4. Strategija održivog poslovanja
 - 26.4. Dobavljački lanac

ESG rating – zašto je važan?

Globalni trend ESG standardizacije doveo je do razvoja 150 ratinga.

Što je ESG rating?

Ocjena koja se dodjeljuje organizaciji temeljem njenog pristupa okolišu, društvu i usvojenim praksama upravljanja ("Environmental, Social, Governance")

Važan alat za mjerenje održivosti, etičnosti i društveno odgovornog poslovanja tvrtke te prepoznavanje rizika i prilika vezanih uz (ne)održivo, odnosno (ne)odgovorno poslovanje

Zašto je ESG rating važan?

- **Poticaji za popularizaciju kroz regulatorne pomake ka održivosti:** Europski zeleni plan, ambiciozni plan klimatske neutralnosti EU do 2050, usvojen 2019. te pripadajući regulatorni okviri i Akcijski plan EU-a za kružno gospodarstvo
- **Pregled ESG čimbenika** je kvalitetna dopuna na poslovanje ili investiciju, nije potpuno odvojen od tradicionalnih metoda
- **ESG analiza** omogućuje prepoznavanje koraka koji će dovesti do dugoročne održivosti, bolje konkurentnosti i veće otpornosti
- **Trend ESG standardizacije u svijetu:** financijske institucije i konzultantske kuće pokreću svoje ESG ratinge (cca. 150 u svijetu) za interne svrhe kako bi procijenile kreditne i ostale rizike i prilike

ESG rating – prednosti za tvrtke

- **Upravljanje novim kategorijama rizika:** okolišni, društveni i upravljački
- **Poslovne prilike i zadržavanje talenata:** korištenje bespovratnih sredstava, povoljnijeg financiranja, povezivanje s drugim tvrtkama, fokus na kupce i zaposlenike
- **Operativno poslovanje:** optimizacija poslovanja i razvoj konkurentnosti
- **Privlačenje investitora:** praćenje napretka i usporedba s konkurencijom

POMAŽE TVRTKAMA ODREDITI SVOJU POZICIJU NA PUTU TRANZICIJE, DAJE UVID U IZLOŽENOST RIZICIMA I SMJERNICE ZA POBOLJŠANJE IZVEDBE U ESG-U.

ESG rating HGK

HGK je razvila prvi hrvatski ESG rating s ciljem stvaranja poticajnog okruženja za praćenje i razvoj održivih praksi, standarda i suradnje – nova usluga HGK

- Transparentna i dosljedna **metodologija** ESG procjene tvrtki
- HGK je proveo analizu ESG ratinga prikupljanjem podataka o tvrtkama temeljem upitnika i javno dostupnih relevantnih podataka.
- **ESG Upitnik** uključuje sve ključne aspekte **ESG faktora** koji su važni za ocjenu tvrtki
- Fokus je na podacima koje zahtijevaju financijske institucije i regulatori
- Procjena ESG procesa za praćenje i poboljšanje održivog poslovanja
- Prvi krug ocjenjivanja tvrtki:

**17. srpnja do 8. rujna 2023.
godine**

**400 obrađenih
upitnika**

Metodologija ESG rating-a

Usklađena s direktivama i smjernicama Europske unije, zahtjevima financijskih institucija te specifičnostima pojedinih industrija .

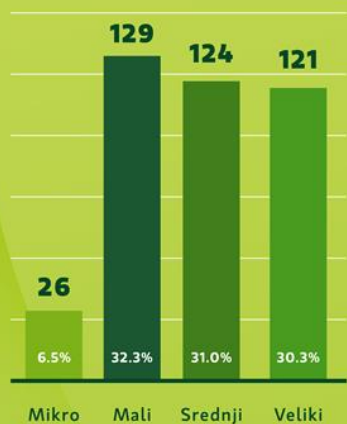
Kvalitativne ocjene:

- Ocjena politika i praksi vezanih uz smanjenje ugljičnog otiska.
- Ocjena načina na koji poduzeće integrira održive inovacije i dugoročne strategije u svoje poslovanje uključujući razvoj zelenih proizvoda.
- Ocjena upravljanja odnosima s zaposlenicima, kupcima, dobavljačima i širom zajednicom.
- Uključuje pitanja koja dokazuju angažman svih interesnih strana, uključujući investitore, zaposlenike i lokalnu zajednicu, čime se omogućava bolje obuhvaćanje materijalnih tema.
- Osigurava transparentnost u procesu ocjenjivanja i vjerodostojnost podataka, što uključuje detaljno dokumentiranje izvora informacija i metoda korištenih za izračun.

Kvantitativne ocjene

- Ugljični otisak
- Potrošnja energenata i resursa
- Broj ozljeda na radu
- Iznos donacija za društvene i ekološke projekte
- Dovoljno je prilagodljiva kako bi se mogla uskladiti s promjenama u zakonodavstvu, tržišnim uvjetima i tehnološkom napretku.

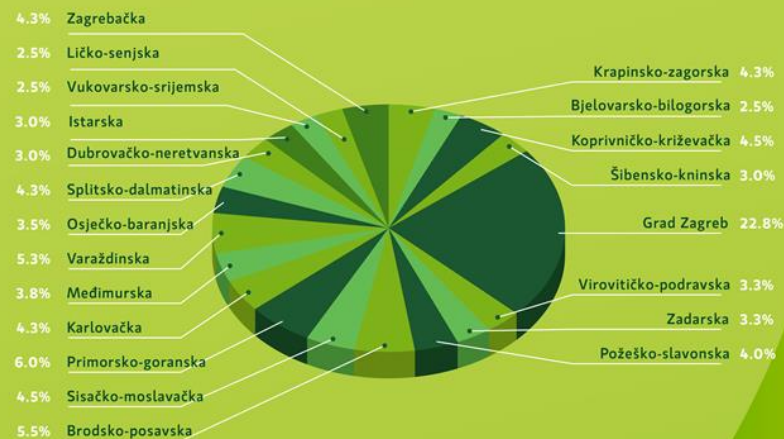
Rezultati ESG ratinga HGK 2023

VELIČINA TVRTKI

KATEGORIJA

LOKACIJA

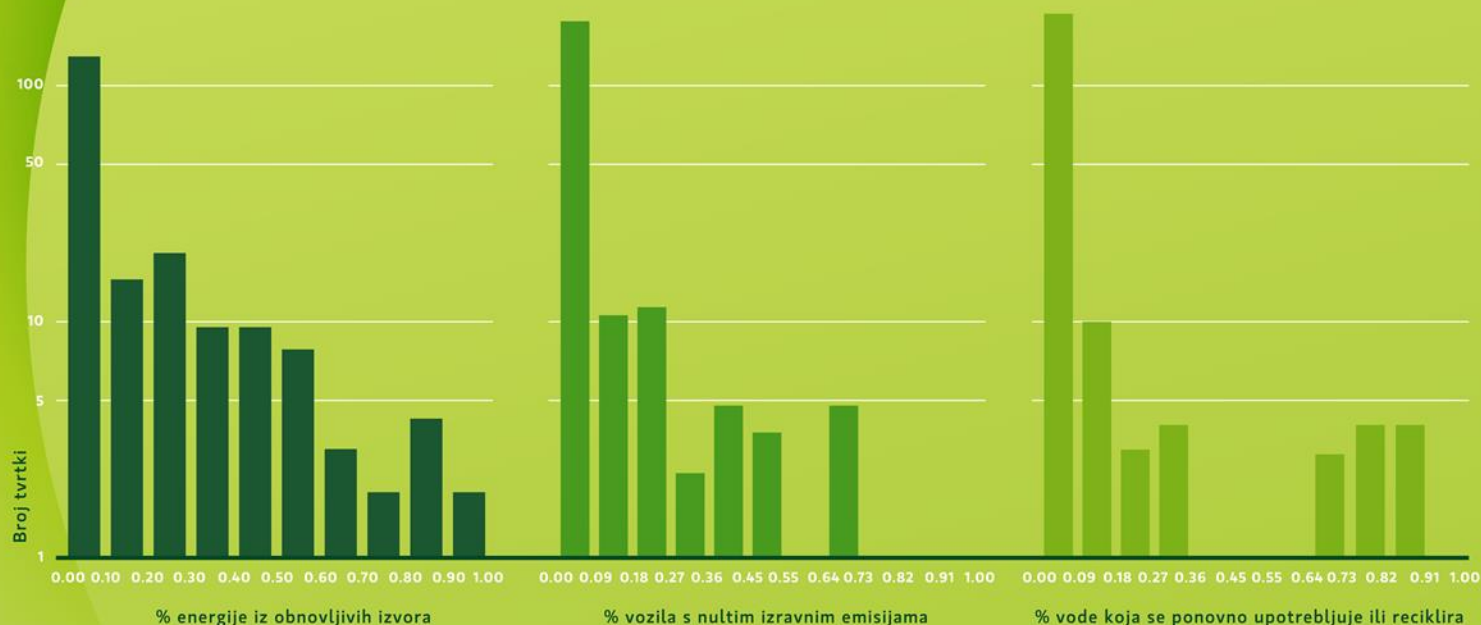

INDUSTRIJA

Rezultati ESG ratinga HGK 2023

Prikaz vrijednosti ulaznih varijabli segmenata ESG poslovanja

1/2

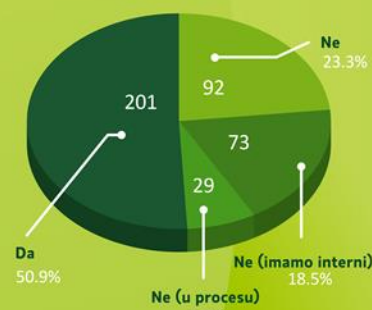

Koliki postotak utrošene energije dolazi iz obnovljivih izvora?

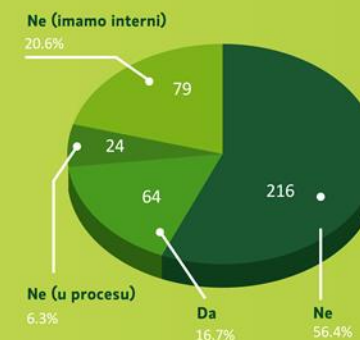
Koliki je udio vozila s nultim izravnim emisijama u vašem voznom parku?

Relativni udio vode koje se ponovno upotrebljava ili reciklira u ukupnoj količini potrošnje vode?

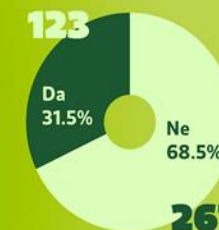
Ima li vaša tvrtka politiku zaštite okoliša?

Imate li implementiran sustav upravljanja energijom - ISO 50001?

Posjedujete li ISO 14001 certifikat?

Mjerite li emisije stakleničkih plinova?

Ulažete li u infrastrukturu i tehnologiju?

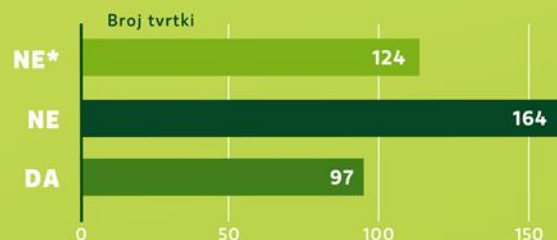
(S ciljem smanjenja korištenja fosilnih goriva)

Rezultati ESG ratinga HGK 2023

Prikaz vrijednosti ulaznih varijabli segmenata ESG poslovanja

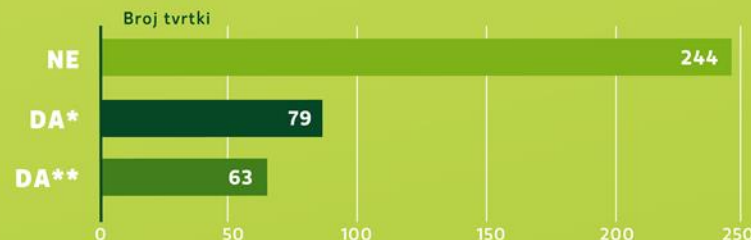
2 / 2

Imate li ESG Strategiju?

* NE - ali smo identificirali područja poslovanja tvrtke koja će se trebati prilagoditi okvirima ESG-a

Imate li u svom dobavljačkom lancu, mehanizme praćenja mogućeg kršenja zakonskih obveza u područjima dječjeg rada, prisilnog rada ili trgovine ljudima?

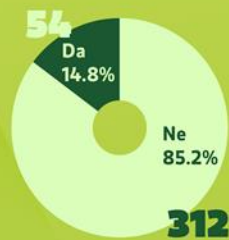

* DA - navedeni dokumenti su uvjet za odabir dobavljača
** DA - zahtijevamo informacije o navedenom tijekom odabira dobavljača ali nije uvijek

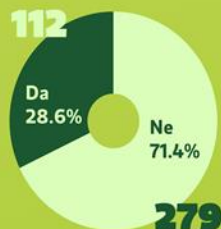
Tražite li od dobavljača informaciju o posjedovanju ISO certifikata koji je relevantan za nabavu roba i usluga (npr. ISO 9001, 14001, 45001)

* DA, dobavljači s certifikatima imaju prednost pri odabiru
** DA, koristimo informaciju kao kvalifikacijski kriterij odabira dobavljača

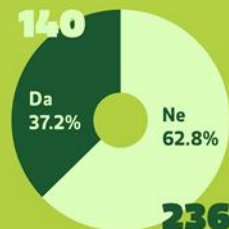
Jeste li analizirali usklađenost djelatnosti koje obavljate s tehničkim kriterijima usklađenosti prema EU taksonomiji?

Imate li implementiran sustav upravljanja zaštitom zdravlja i sigurnosti na radu - ISO 45001?

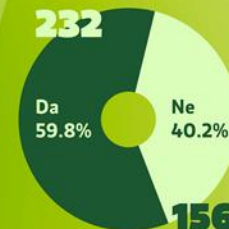
Jeste li u posljednje dvije godine imali evidentirane propuste zbog nepoštivanja lokalnih propisa o zdravlju i sigurnosti na radnom mjestu i/ili zbog nesreće(a) na radu?

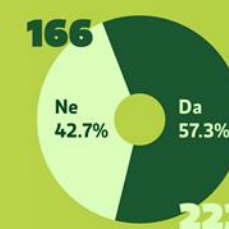
Imaju li članovi visokog managementa uključene ESG ciljeve u sklopu svojih godišnjih ciljeva?

Ima li vaša tvrtka etički kodeks ili politiku poslovnog ponašanja?

Imate li pravilnik kojim propisujete mjere za zaštitu podataka o klijentima s dodatnim mjerama od onih koje zahtijeva zakonska regulativa?

Imate li implementiran sustav upravljanja kvalitetom - ISO 9001?

Hvala!

Sektor za industriju i održivi razvoj
Odjel za energetiku, zaštitu okoliša i
komunalno gospodarstvo

+385 1 456 1685

okolis@hgk.hr